

IZJAVE PREDSEDNIKA WILSONA GLEDE DELAVSKEGA VPRAŠANJA

DEMOKRATIZACIJA INDUSTRIJE NAJ BO CILJ VSEH REFORM. — NAJVEČJI USPEH SEDANJE DOBE JE DELAVSKI PROGRAM, KATEREGA JE SPREJELA MIROVNA KONFERENCA. — PRIMEREN PRINCIP NAJ BI TVORIL RAVNOTEŽJE MED DELODAJALCI IN DELAVCI

— Cilj vseh reform v tej (delavski) bistveni stvari mora biti prista demokratizacija industrije, temelječa na polnem priznanju pravic onih, ki delajo, v kateremkoli poslu, da se vdeleža na kakršni koli organizirani način pri vsakem sklepu, ki se direktno tiče njih blaginje, stanja ali dela, ki ga igrajo v industriji. (Iz govora dne 20. maja.)

— Kongres je že pokazal pot k eni reformi, ki bi morala obse-
gati celi svet, potom uveljavljenj osemurnega delavnika kot stan-
darja za vsako stroko dela, nad katerim izvršuje kontrolo. Skušaj-
te tudi najti pot, kako preprečiti delo otrok ter jo bo, kot upam te-
be sem prepričan, tudi našel. (Iz govora dne 20. maja.)

— Sklicali bomo sestanke, da razpravljajo o osnovnih sredstvih izboljšanja celotnega razmerja med kapitalom in delom ter stavljenja čelega vprašanja plač na drugo podlago. (Iz govora dne 1. septembra.)

— Delavski program, katerega je sprejela m'rovna konferenca kot del mirovne pogodbe, predstavlja enega največjih uspehov novega dneva, v katerem bodo interesi dela na sistematičen in inteligenten način zavarovani in pospešeni. (Iz govora dne 1. sept.)

— Treba je ugotoviti principa, ki naj bi vladal celemu razmerju med delodajalci in uslužbenci. Ta princip naj bi temeljil na dobri zavesti ter kril vprašanja delavskih plač ter dohodkov kapitala, prilike za napredovanje ter priznanje zaslug. (Iz govora dne 1 septembra.)

— Treba je trdnega sklepa z ozirom na sredstva, potem katerih bi bilo mogoče prestaviti te principe v dejstva. V tem oziru bi bilo treba izločiti vsako ugibanje in teoriziranje. (Iz govora dne 1. septembra.)

Osemurni delavnik.

Osemurni delavnik je našel odobrenje kongresa glede vseh uslužbencev vlade in meddržavne trgovine ter glede vseh zadev dela, ki stoje pod kontrolo kongresa. — Predsednik Wilson je odobril osemurni delavnik v svojem govoru v preteklem maju. American Federation of Labor se je v svo-

— Kljub temu paj je najti pogodbo, na podlagi katerega bi delo lahko sklenilo premirje. To je

— Dnevni delavni čas naj bo omejen na osem ur. Vsako prekurno delo naj bo prepovedano, razven v skrajno izvanrednih okoliščinah.

Narodna industrijalna konferenca v Angliji se je izjavila za 48-urni teden tekoma preteklega februarja. Predlagana je bila tudi določba, tikajoča se izvanrednih okoliščin, za katere pa bi bilo treba posebnega dovoljenja. Splošne določbe tega poročila je sedanja vlada v Angliji odobrila, ter bodo najbrž postale postava še tekom sedanjega zime.

Minimalne plače.

V tem angleškem poročilu je tudi vsebovana točka glede minimalne plače. V principu je odobril minimalno plačo tudi program Trgovske zbornice Združenih držav in sicer z naslednjimi besedami:

— Plače je treba prilagoditi na-
kupni sili denarja ter pravici vsa-
kega človeka, da zasluži primer-

V Angliji predstavlja to vprašanje bistven del zahtev delavcev in slično ulogo bo najbrž igralo isto vprašanje na sedanji delavski razpravi.

Pazite na nove cene

Posiljamo denar na Kranjsko, Stajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Seleno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in slijim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno more zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	\$ 2.80	1,000 kron	\$ 25.00
300 kron	\$ 7.90	5,000 kron	\$125.00
500 kron	\$13.15	10,000 kron	\$250.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

Elektrotehnika v Jugoslaviji

Dr. Milan Vidmar.

Gospodarski razvoj Jugoslavije zahteva brez vsakega dvoma pomoč elektrotehnike v najpopolnejši meri. Naravna energija, katero bo rabila naša industrija za mehnično delo, leži pred vsem v naših potokih, v naših rekah. Naši premogokopi so primeroma slabotni, vrhunske vsebujejo le naravne prihranke, katerih ne smemo lahkomiselno izrpati med tem, ko voda teče neumorno dalje.

Vodna energija ima vsepovsod zraven velikih dobrih lastnosti to slabo stran, da je vezana na tla. Energijo premoga, ali energijo mineralnega olja prenesemo lahko brez posebnih težav kamor hočemo. Vodna energija je porabna le tam, kjer se nahaja.

Ta slaba stran vodne energije je vzrok, da je narodno gospodarstvo sveta primeroma zelo pozno pričelo misliti na ta vani vir na ravne energije. Začetek velikih vodnih naprav pade pravzaprav šele v konec preteklega stoletja, ko je tehnika vzela na pomoč najmlajšo svojo panogo, — elektro tehniko.

Vodna energija v svoji izvorni obliki ni prenosljiva. Prenosljiva pa je električna energija, v katero inženir spremeni zmoglost vode za delo.

Turbine nam v modernih vodnih centralah gonijo stroje, kateri proizvajajo električni tok, svojo moč oddajajo tem električnim strojem in električni tok nam potem po žici daljnovoda teče do onega mesta, kjer energijo izrabljamo.

Dejstvo, da ima Jugoslavija, predvsem na Slovenijo celo omrežje vodnih sil, kaže, da bo morala elektrotehnika prav energično priti našemu narodnemu gospodarstvu na pomoč; eden najvažnejših faktorjev bo moral postati v našem javnem življenju, v znamenju elektrotehnike bo morala stati ne le naša industrija, temveč tudi obrati naših železnic in preskrba naših mest, trgov in vasi z lučjo.

Politični preobrat, ki nam je prinesel Jugoslavijo, nas je tudi odrezal od virov kurjiva, posebno od virov premoga nekdanje Avstrije, potem pa tudi od virov petroleja, s katerimi si je naše kmetstvo, kakor tudi velik del meščanstva razsvetljevalo svoja stanovanja. Pomanjkanje petroleja nas sili ravnatoko, kot pomanjkanje remoga, k nagli izrabi vodnih sil, kaže nam izdatno pomoč le s strani elektrotehnike.

Vsakdanje življenje kaže jasno s kakšno velenostjo vpliva politični preobrat že v sedanjih prvih dneh našega samostojnega državnega življenja na gospodarstvo. Vseposvodi v Sloveniji rastejo projekti vodnih naprav, večjih in manjših taksorekoe iz tal. Veliko teh projektov je že stopilo prav energično proti ureditvi. Cela vrsta vodnih naprav manjših in večjih je že v delu, povsod se zidajo vodne naprave, povsod se pripravljajo vse potrebno za delo turbin in električnih strojev.

Domača stavbna industrija in domača strojna industrija sta na poti, ki stoji pred njo že kos. Tudi elektrotehnika je že našla v domači strojni industriji svoj prostor. Poleg veleindustrije ekvistrira že več podjetij, ki se pečajo z električnimi napravami. Za domaćo potrebo imamo torej že precej delavnih moči.

Kljub temu mora elektro-inženir, ki si je v dolgoletnem delu pridobil pregled čez elektrotehniko, takoj v prvih dnevih domače elektrotehnike, svari pred usodnimi napakami, ki se prelasko urinejo pri izrabi vodnih sil. Težke izkušnje drugih narodov mora držati mlademu nerodnemu gospodarstvu pred očmi. Za dolžnost si šteje, da opozarja ne le privatnike, temveč tudi direktne interese, kakor tudi državo na posameznosti, katere se lahko izrazejo do neznosnih razmer.

Naše male električne centrale zidajo ne samo domače strojne veleindustrije, zidajo jih tudi manjši in najmanjši podjetniki. Zidajo

jih inštalaterji, ki imajo sicer koncesijo, katerim pa kljub temu manjka pregled čez celo industrijo, katerim večkrat manjkata tudi smisel za velikopotezen sestavek narodnega gospodarstva.

Iz časov viharne demobilizacije je stalo v deželi veliko električnih strojev, katere sedaj manjši podjetniki poskušajo porabiti na vsak način pri malih električnih napravah. Ta električni material je gotovo brez vsakega dvoma dober. Brez dvoma ga dotični podjetniki postavijo v delo po najboljši vesti in po skrbni preizkusbi. Vkljub temu lahko škodujejo javno življenje.

Nravno je namreč, da so stroji, katere nam je demobilizacija vrnila v neredu v naročje, med seboj jako različni. Napetost je enkrat 150 voltov, enkrat 220 voltov, potem 300 voltov in zopet 500 voltov itd. Stroji so za enakomerni tok, drugi zopet za vrtilni tok. Stroji so za 42 period, veliko jih je na drugi strani za 50. Bujno sliko nam kaže sestava tega zapuščenega materiala.

Največjega pomena za električni obrat države pa tudi za domačo elektrotehnično fabrikacijo in pa za dobavo potrebnega materiala elektrarn je enotna nizka napetost, jedrni značaj toka in enotno število period.

Kako važna je ta enotnost, vidimo že iz tega, da je fabrikacija električnih strojev priprosta, dokler je treba fabricirati le motorje za eno napetost. Istotako enostavna je fabrikacija žarnic, dokler se gre samo za eno napetost. Na zalogo more delati tovarna le takrat, če trg od nje ne zahteva celega bazara, temveč samo material iste vrste.

Električna centrala, ki rabi žarnice, ki rabi stroje, lahko računa s hitrim dobavnim rokom, če je njena napetost taka, kakor povsod v celi deželi. V največjo zadrego pa mora priti, če je sezidana slučajno za kakšno izvanredno napetost. Veliko dražje mora plačati abnormalen material, velikod razji pa so tudi vsi normalni fabrikati tovarne, katera imajo nepotrebne stroške s tem, da fabricira za vsemogoče napetosti.

Pozabiti ne smemo na dejstvo, da so za enotno fabriciranje zainteresirani tudi domači delavci. Če je mogoče držati se le ene napetosti, če je torej v časih manjših potrebe mogoče delati na zalogo, potem delavci nikdar ne izgubijo svojega kruha, delo mu teče naprej, ne glede na slučajno potrebo tega, ne glede na letni čas.

Veliki pomen enotnosti v električnih napravah je po bridkih izkušnjah nerodnosti uvidevala tudi država nekdanje Avstrije. Jeseni leta 1917 je začela misliti na to, da izda zakon o električnih napravah, v katerem bi bila enotna napetost in enotno število period vrtilnega toka predpisana.

V proučevanje težkega problema, katera napetost da naj postane normalna je po nalogu vlade avstrijsko elektrotehnično društvo takrat sestavilo poseben komite in sicer iz vodilnih mož električne industrije države. V ta komite je bil poklican tudi pisec teh vrstic. Po dolgih študijah se je komite odločil za glavno nizko napetost 220 voltov in in sicer v oni kombinaciji vrtilnega toka, ki dovoljuje žarnicam 220 voltov, motorjem pa 380 voltov. Za normalno število period vrtilnega toka je bilo določeno 50.

Tu označena normalna napetost bi morala postati na vsak način normalna nizka napetost Jugoslavije. Ogromna večina žarnic, ki pridejo na trg, je pripravljena za 220 voltov. Ogromna večina motorjev za vrtilni tok je istotako določena za 220 voltov, oziroma za 380 voltov.

Nekdanje vrhovno vodstvo avstrijske armade se je vrhunske svoj čas odločilo, da uporablja vseposvodi v vojaške namene kot napetost za luč 220, kot napetost

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIJA 1908INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado,

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEC, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4604 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDEČIĆ, 4485 Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Chestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POBOTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 259, Ely, Minn.
PETER GESHELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

za motorje 380, oziroma 220 voltov.

Stalšece nekdanjega vojaškega poveljstva ima za Jugoslavijo posebno pa za Slovenijo precejšen pomen. Električni material, ki nam je pripadel iz demobilizacije, je vsled enotnostnih naroč nekdanjega vojaškega ministrstva vendar precej enoten. Ker bo ta material na vsak način za praktično uporabo dalj časa obdržal svojo vrednost pri nas, se bo prav dobro prilagodil velikopotezni ureditvi naših elektrotehničnih naprav.

Slika elektrificirane Slovenije, katera stoji pred nami v bližnji prihodnosti nam kaže velikansko električno omrežje, ki se vleče od Drave povsod proti jugu, in v katerega zanjke so vseposvodi zapletene srednje, bale in najmanjši vodne centrale. Za veleeentrale ob Dravi ne pride na noben način kaj drugega v poštev, kot vrtilni tok 50 period. Cela Slovenija mora torej vpeljati vrtilni tok 50 period kot neobhodno potrebno lastnost svojih central. Le tam, kjer prav majhne vodne sile zahtevajo enakovreden tok, naj bo dovoljena izjema. Toda tudi te naprave morajo biti za 220 voltov in če le možno s tremi vodniki, torej za 2x220. Take naprave s 3 žicami so namreč eventualno uporabne tudi za poznejši vrtilni tok, ki bo brez dvoma prišel od Drave sem.

Če po vsem tem ne izgubimo izgubimo izpred oči sliko enotne elektrifikacije cele Slovenije, torej sistem neštetihih central prav velikih in prav majhnih, ki so vse med seboj zvezane z velikanskim omrežjem, vidim kot neobhodno potrebno red v vseh delih tega organizma. Povsodi mora biti uporabna ista žarnica, povsod isti motor. Cela dežela mora postati pravzaprav ena sama elektrarna. Za vladno pa nastane iz vsega tega dolžnost poseči z železno roko vmes, dokler je čas. Postaviti mora zakon, ki veže na eno samo nizko napetost, ki veže kjer je mogoče na vrtilni tok 50 period. Dolžnost vlade je skrbeti za to, da ne nastane kaos, kakor je svoj čas nastal v nekdanji Avstriji.

Veliko lažje je napako preprečiti, kot napako popraviti. Dolžnost vlade je seveda razventega podpirati elektrotehniko na domačih tleh z vso močjo. Pri davčni politiki, pri trgovinskih pogodbah, pri urejevanju industrije in domačih tleh mora vlada stati vedno pred očmi velikanska važnost elektrotehnike. Posebno vlada za Slovenijo bo morala vstati vsi ves svoj vpliv, da ne zamrje pod neumestnimi naredbami kal našega narodnega bogastva, ki nam daje velike upe in ki bo brez dvoma pomagal dravi do udobnosti in blagostanja.

Zahteve železničarjev v Nemčiji

Delavci državnih železnic so predložili vladi zahtevo po nadaljnjem mednem povišanju, ki naj bi znašalo 30%.

Konvencija J. R. Z.

Predseduje M. Mentony.

Zapisnikar L. F. Truger.

Brat predsednik otvori popoldansko sejo J. R. Z. točno ob 2. uri popoldne. Navzoči so vsi delegati in delegatke.

Prva točka dnevnega reda popoldanske seje je: poročilo glavnega tajnika Anton J. Terboveca, ki poroča sledeče:

Tajnikovo poročilo.

Brat predsednik in ostali navzoči:

Moje poročilo bo precej obsežno in zato bi želel da mi cenjena delegacija pazno sledi in si za pomni točke, o katerih morda ne bom dovolj jasnog ovoril, da koncem poročila lahko natančneje pojasnim na vprašanja delegatov.

Predno grem dalje, naj omenim, da o gotovih stvareh ne bom mogel javno govoriti in poročati, bom pa podal svoje nadaljnje poročilo o teh stvareh, ko pride čas za to, tako da bo e. delegacija tudi o njih lahko razpravljala.

Svoje poročilo deli v glavnem v tri dele. Prvi del se bavi največ o delovanju in sejah izvrševalnega odbora; drugi del se nanaša na poslovanje glavnega urada in tretji na finance.

I.

Pri najboljši volji bo moje poročilo precej površno za se bo tiskalo samo najvažnejših predmetov, kajti od druge konvencije do danes je izvrševalni odbor obdržal 25 sej, poleg mnogobrojnih konferenc raznih odsekov in glavnega urada.

Druge konvencija je izvolila izvrševalni odbor, sestojeci iz enajst članov, ki se je konstituiral med seboj. Jaz sem bil izvoljen tajnikom, br. Ančin blagajnikom in br. Godina zapisnikarjem. Predsednika nismo volili, ampak na sejah so se člani eksekutive vrstili in predsedovali sejam.

Takoj po drugo konvenciji, se je vršila konvencija S. N. P. J., na katero* je imela naša konvencija velikanski uspeh. To se vidi sedaj, ko je glavni urad apeliral na S. N. P. J., da prisloži na pomoč osirotelim otročičem v stari domovini, katera organizacija je takoj sklenila, da pošlje slovenski vladi, oddelku za socialno skrb, ljubljani na springfieldski konvenciji določeno svoto \$1000 in da se tudi pri društvi nabira v ta namen. Vpliv naše druge konvencije na springfieldsko konvencijo je bil tako velik, da je delegacija S. N. P. J. sprejela resolucijo, v kateri je izrazila ne samo moralno, ampak tudi gmotno podporo J. R. Z., katere podpore pa do sedaj naša organizacija še ni potrebovala.

Kmalu po naši zadnji konvenciji je vse izgledalo tako, kakor da bo prišlo do premirja in tedaj je sklenil priti izvrševalni odbor v smislu sklepov lanske konvencije do nekakega sporazuma z ostalimi jugoslovanskimi politični-

MAZOLA

KAKO JE MOGOCE BREZ IZGUBE ISTO KOLICNO MAZOLE UPORABLJATI ZOPET IN ZOPET ZA GLOBOKO PECENJE

MAZOLA se ne bo prižgala in ne bo izhlapela, dokler je ne boste segreli visoko nad temperaturo, ki je navadi potrebna za kuhanje. Krompir ali ribo zamorete speči na veliko manjši temperaturi in nič Mazole se ne bo izgubilo. Mazola se ne navzame niti od ribe, niti od česnja duha ali okusa. Ko ste pekli čebulo ali česen, lahko uporabite isto Mazolo za okusen kek. V njem ne bo popolnoma nobenega duha o čebuli ali česnju.

Najboljša zabela za vsakovrstno salato je Mazola, namesto veliko bolj dragega olivnega olja. Okus Mazole je tako prejeten, da je splošno znan pri ljubiteljih italjanskega olivnega olja.

Corn Products Refining Co.

17 Battery Place
NEW YORK CITY

mi strankami v Ameriki, z namenom, da se skliče nekaj jugoslovanski kongres in pokaže skupna fronta proti zunanemu sovražniku Jugoslovancov. Končno je vendarle prišlo do nekakega sporazuma z jugoslovanskim Narodnim Vijećem, o katerem je bilo natančneje poročano v naših glasilih. Mi smo vselej in povsod kazali voljo za kooperacijo in smo bili pripravljani delovati z njimi sporazumno za naše interese, a vam je vsem znano, kako so odgovarjali in napadali, vkljub temu, da smo dobro videli, da je politična kariera nekaterih takih elementov v blatu in da je bilo treba samo mahniti in da ne bi nikdar več zlezli iz blata. Nas niso vodile malenkostne ljubosumnosti, ampak ker smo hoteli, da se skupnemu zunanemu sovražniku pokaže močna fronta, smo bili tolerantni, dobro vedo, da naši republikski stvari ne morejo škoditi, medtem ko bi napačne metode lahko izpostavile celokupne narodne interese našemu najhujšemu sovražniku. Danes se vidi, da je bila naša taktika na mestu, da je naša organizacija rasla po številu, moči in vplivu, medtem ko so nasprotniki ostali osamljeni in jih danes živ krst med narodom v čne poslušaj, niti ne pozna, in kakor se je izjavil eden njihovih samozvanih veljakov, vlada med rjimi samimi največja razprtija in že stoji z obema nogama v grobu. Razumeti je, da nismo iskali nobenih sporazumov z SNZ, kot tako, ker ni nikogar reprezentirala, zlasti pa ne ljudstva.

Da smo iskali ta sporazum z Vijećem in da smo bili pripravljeni vsaj v nekaterih stvareh složno delovati je narekovala situacija, in pravilnost te politike so potrdili tudi nazori merodajnih ameriških krogov, od katerih se je moglo zanimanje za Jugoslovane pričakovati le tedaj, če pokažejo Jugoslovani sami dovolj močno, aktivno zanimanje za svoje interese.

Bil je čas, ko se je sešla mirova konferenca in je tudi predsednik Wilson odhajal nanjo. Naša organizacija je takrat napela vse moči, da informira in zainte-

resira ameriško javnost in mero-dajne faktorje, obenem pa da paralizira bogato financirano internacionalno italjansko propagando. Imeli so priliko izvedeti, da je to delo imelo uspeh. Poklicane in stanee so bile popolnoma informirane o resničnih narodnih razmerah v Jugoslaviji in zlasti v spornih krajih in složen v tem oziru z bogatim materialom.

Eksekutiva ni položila križem rok, ko je spoznala te sadove. Razumela je od vsega začetka, da je nevarnost za jugoslovanske pravice velika, in je nadaljevala akcijo-zaradi tega ves čas in v vseni sredstvi. Omenim naj med tem zlasti veliko delo, ki je urodilo peticijo za zaščito jugoslovanskih pravic v Plimorju. Ta peticija s približno 30,000 podpisi je bila od naše deputacije izročena vladnemu oddelku za zunanje zadeve. Deputaciji se je na svojo željo pridružil tudi neki član Narodnega Vijeća, da pokaže složno mišljenje v tej stvari. Pri tej priliki je podal tudi izjavo o našem republikskem programu, naglašajoč doslednost naše organizacije v tem vprašanju in zmagovito prodiranje republikske ideje med jugoslovanskim ljudstvom sploh. Deputacija je opazila veliko zanimanje za našo akcijo in obljubo, da bo peticija brez odloga poslana v Pariz, in pooblastilo, da se to objavi. Obljuba se je izpolnila in odgovor predsednika Wilsona na našo peticijo je izrekel, "that the claims of the Jugo-Slav peoples are being very sympathetically considered". Ko pija tega pisma je bila priročena v naših glasilih in original se nahaja v našem arhivu.

Dne 15. oktobra je bila priročena izjava ameriške slovenske duhovščine, zborujoče v Jolietu, v kateri so v javnosti direktno napadli našo organizacijo. Eksekutiva je na vse to primer-no odgovorila in kasneje se je izvedelo, da je bil znan menih tisti, ki je častito duhovščino namenoma nalagal in z lažjo dosegel, da je slovenska duhovščina sprejela v svojo izjavo ono znamenito točko 7. Danes se lahko reče, da je večina slovenske duhovščine po-

sentimentu na drugi strani plota in da prav nezaupno gledajo na združbarja.

Naša organizacija ni izstavljal nobenih "kart za garantirano lojalnost" in se ni posluževala takih blufov, kakor se nam je povelo od gotovih ljudi, pa tudi demonejancij se ni posluževala za sredstvo dosege svojih namenov. Imeli smo slučaj v Sheboyganu, Wis., kjer so kraljevaši tožili naše somišljenike pri vladi in delodajalcih, da so boljševidi itd. Takrat je bila bila v Sheboyganu stavka usnarjev. Takoj po obvestilu, kako so bili zatoženi, je izvrševalni odbor poslal br. Godina na lice mesta, ki se je opremil z raznimi vladnimi dokumenti in pismi od raznih vladnih departamentov in tam vladne, kakor tudi kompanijske uradnike informiral in poučil o resničnem položaju. Ti faktorji so sprevideli, da so se kraljevaši poslužili podlih in lažljivih sredstev, da obrnijo in oskudujejo poštene ameriške državljane, ki se bore za uresničenje pristno ameriških idealov, katerih republiksko prepričanje nima prav nobenega stika s stavko.

Nekaj podlega se je zgodilo tudi v Newburghu. Eksekutiva je tudi tukaj takoj storila podobne korake in preprečila, da ni kompanija odslavila od dela naših somišljenikov. Takih denunciacij se je izvršilo vse polno v teku preteklega leta in vselej in povsod jen ašao rganizacija storila potrebne korake in pojasnila zadevo. Isto bi se lahko reklo glede permitov našim glasilom.

(Pride še.)

AMERIŠKE BOJNE LADJE BO DO ZAPUSTILE SPLIT.

Rim, Italija, 5. oktobra. (Poročilo Ass. Press.) — Rearadmiral Ph. Andrews, poveljnik ameriškega skvadrona v Sredozemskem morju, je naročil naj ameriške ladje zapuste pristanišče Split. Če se bo na dalmatinski obali zgodilo še kaj takega, kot se je v Trogiru, bodo smatrali Amerikanci zadevo kot napad na Združene drave.

Položaj ob Piavi

Med težkimi vprašanji, ki se jim italijanska vlada ne upa pogledati v oči, ni najlažje vprašanje, kako vstvariti kolikortoliko zanesne razmere v pokrajinah, ki jih je zasedel in uničil tekoni vojne sovražnik. Bolonjski "Il Resto del Carlino" opisuje v svoji številki od 28. avgusta pod naslovom "Zalostna krvolitja v piavskih pokrajinah" vso brlečo realnost. Navaja slučaje pobojev in pokolov med vojaštvom in prebivalci, slika obupno stanje vračajočih se beguncev in mogočnost vojaške uprave.

"Resto del Carlino" je mnogo preveč razborit list, da se ne bi zavedal posledic, ki bi lahko nastale vsled njegovih odkritij. Če se je navzlic temu odločilo za objavo teh dogodkov, je to storil pač za to, da opozori vlado na nevzdržnost razmer; vendar se je potrudil, da je dal dogodkom čisto lokalni značaj.

Znano je, da je po kobarškem porazu prebivalstvo v bližnem strahu pred sovražnikom zapustilo vse in se valilo s premagano armado vred proti notranjosti dežele. Sovražnik, ki je sledil, ni samo poropal vsega, ampak se je tudi naravnost potrudil, da je vse tako uničil, da ne bi pozelenila trava, kamor je stopil. Domovina je sprejela begunce z lupa ali z grda, na rokah jih ni nosila, gotovo pa je, da po svoji navadi ni štedila z lepimi — besedami. In ko je postala nazimo pokrajina osvobodjena, je mati domovina z lepimi besedami pokazala zopet beguncem pot proti severu.

Položaj je postal težak, za Italijo dvakrat težak. Begunci so prihajali brez sredstev, pokrajine opustošene, hiše in poslopja uničena, država sama na koncu sredstev, ker obup navadno ne rodi poguma in podjetnosti, ampak pohlep po uživanju, se je začelo ljudstvo brigati zadanes in mu ni bilo dosti mari, kaj bo jutri. Poleg tega se je razvila v celi Evropi in menda tudi drugod med vojno strast veriženja, komednega življenja in lenobe ter pijančevanja. In podobnega življenja se človek mnogo težje odvadi kot privadi. K dejstvu, da država ni mogla pomagati, ljudstvo samo pa tudi ne, in ni poleg tega prineslo s seboj lastnosti, ki so potrebne za samopomoč, se se pridružile še druge težave in nepravilke.

V Italiji ni imel pred in med vojno vojak tistega ugleda med ljudstvom kakor n. pr. v Prusiji, saj je imel za seboj samo tradicije večjih ali manjših porazov. Ko pa je Italija dobila "največjo bitko svetovne zgodovine", bitko ob Piavi, je italijanskemu vojaku naenkrat zrasel greben in hotel je zavzemati stališče nekdanjega svojega pruskega zaveznika. Narod pa je instinktivno čutil, da ni vse tako, kakor si misli vojaštvo, in begunci so poleg tega imeli pavredno pred očmi bel italijanske "zmagovite armade" po Kobardu in ko so se vrnili, so jim razvaline vse to vnovič pričarale pred oči. Nehote so začeli to razdejavanje pripisovati nezmožnosti vojaštva. Tu je bil prvi kamen spodbite v odnosih med vojaštvom in prebivalci.

Kmalu pa je prišlo še drugi. Sonmino, mož stare šole, ni mogel in ni hotel razumeti modernih idej, stal je na stališču, da dobi država samo to, kar lahko brani z orožjem. Zato ni hotel demobilizirati ob koncu vojne, ampak je skušal armado še pomnožiti in italijanski listi so se porosno trkali, da ima Italija najmočnejšo armado na svetu. Ker pa je vedel, da se vojaška disciplina ne bo utrnila med časom, ko bo vojaštvo brezdelno postopalo, je skušal ohraniti vojaštvo naokrog s tem, da mu je dal neomejeno oblast in pravice. S tem ga je hotel odtrgati vplivu beguncev. S tem pa je samo izgnal vraga z Belesubom, razširil je prepad med vojaštvom in prebivalci in ustvaril položaj, iz kakršnih se navadno porajajo — državljanske vojne.

Slovenske novice

Buhl, Minn.

M. Marjanovič, star 12 let, bo najbrže izgubil vid desnega očesa. Muz Hall garaje je našel latrona, katerega mu je v rokah eksploziviral ter ga poškodoval na oči.

Eveleth, Minn.

Na dvorišču Lincoln šole so se gugali otroci. V gugalnici je bilo sedem otrok, ko se je podrla. Železni drog je padel na glavo četrletnega sinčka rojaka Znidaršiča, Josipa, da je dečku počila lobanja in je bil na mestu mrtve. Ostali otroci se estali nepoškodovani.

Virginia, Minn.

Tukaj sta umrla Ada Duko- vič in gosposdina Ana Čop.

Biwabik, Minn.

V Belgrad rudnika je zasulo 46- letnega Srba D. T. Vičinič. Poko- pan je v Gilbertu. Zapušča žena.

Hibbing, Minn.

Stefan Zgonc je bil aretiran pred dobrima dvema mesecema, ker je lastoval alkoholno pijačo, ter je kmalu nato umrl. Oblasti so zasile žganje ter ga uničile. Ker je Zgonc bankeroten, so proti te- mu vložili upniki pritožbo in sodnik Martin v distriktnem sodišču je razsodil, da niso imele oblasti te pravice.

Mrs. Margaret Kusik je bila obsojena radi prodaje alkoholne pijače na 30 dni zapora in \$50.00 kazni, proti čemu se je pritožila, češ, da se mora vršiti nova obrav- nava, ker ni bilo dokazano, da je prohibicijska postava v St. Louis county veljavna. Sodnik je to od- klonil, češ, da leži dokaz v prejš- njih obsojnih.

V tukašnji Lincoln High School se je pričel brezplačen večerni pouk. Poučevalo se bo v knjigo- vodstvu, stenografiji, strojepišju, mehanizem risanju, elektriki, ši- vanju, angleščini za tuje itd. Re- kaj, ne zamudite te lepe prilike!

Joliet, Ill.

Mrs. Paul Mikoletič je prestala v bolnišnici nevarno operacijo, kar nas prav pristržno veseli.

Mr. George Svetličič, ki je bil dolgo vrsto let v gostilniški obrti, je kupil Herkertovo grocerijo in mesarijo na Ruby Street, kjer hoče postreči vsem slovenskim in hrvaškim odjemalcem kar najboljše in najtočnejše.

Cleveland, Ohio.

Mrs. Jeftić, ki je pridržana ju- goslovanski misiji v Ameriki, se je izjavila na zbiranju tujak, da ima obširen načrt za pridobi- tev \$150.000 od strani Amerikan- cev za podporo jugoslovanskim si- rotam in vdovam. Nad 500.000 o- trok je v stari domovini, katerim je vojna pobrala očeta ali mater. Nihče ne skrbi za te sirote, ki so popolnoma p. usištene samim se- bi. Mrs. Jeftić je obiskala v Ame- riki več vplivnih oseb in med dru- gimi lastnike velikih tovarn, ka- teri so vsi obljubili izdatne po- dare. Obenem bo Mrs. Jeftić v raz- nih tovarnah apelirala na milosr- dost delavcev in jih prosila, da daruje v vsaki tovarni vsak de- lavce 25 centov od svoje plače za jugoslovanske sirote in vdove. — Mrs. Jeftić je rojena Amerikanka, ima pa Srba za moža, ter z vnu- po in ljubčizno, kot bi bila rojena Jugoslovanka, deluje za naš na- rod.

Umrli je Frank Petrovič, sta- muje na 6108 Glass Ave., v staro- sti 40 let. Pokojnik je bil bolan nad 2 leti. Žena mu je umrla pred 6. leti. V družini ostanejo še 4 otroci, za katere se bo zavezal do- brosrčni rojak Anton Vehar. Po- kojnik je bil doma iz vasi Vreče, fara Horjul. V Ameriki je bival 18 let. Naj počiva v miru!

Pri družini Jožef Globokar v Newburgu se je za kratek čas- zgledil mali Jožef Anton. Ker pa je revček prišel prežgodaj na ta zmešan svet, se je kmalu po pri- vanju odločil v lepši in veselejši kraj, kjer ni tuge in bolečine.

Sever's
Kidney and Liver Remedy

Sever's Zdravilo za obniti in jet- ra za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali goste urine, trpljenje pri urinaciji ali v slučaju kisllega želod- ca, oteklih nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj v vseh lekarnah. Cena 75c in \$2.00 davka, ali \$1.25 in 50c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO
DRŽAVNO KONTROLO
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GA-
RANCIJO
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGI-
NALNI CENI
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v stare domovine, ki žele poslati denar ali kateri tr-
go opraviti katerikoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na na-
šo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadvol-
stvo, pošteno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobijo vsakdo takoj v
materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street New York, N. Y.

Pismi iz stare domovina

Rojak Josip Setina v Oregon
City, Oregon, je dobil iz Prebače-
va sledeče pismo:

Dragi brat!

Najprej, ko Ti kaj zopet enkrat
pišem po dolgem času, Vas vse
prav lepo pozdravim in Ti neko-
liko onemim, kako se mi je godilo
med tem časom.

Jaz sem bil potrjen 15. aprila in
sem šel precej noči. Potem sem
bil 2 meseca v Ljubljani in nato
smo se peljali v Galicijo. Tam sem
bil en mesec v rezervi, 3 junija
sem šel pa na fronto ravno na sv.
Rešujega Telesa dan. Takrat so
bili hudi boji in smo se dobro da-
jali, da je bilo okrog mene polne
ranjenecov. 19. junija so nas Ru-
si ujeli. Oh 2 uri zjutraj nas je bilo
veliko ujetih, kake 2 tisoča. Potem
smo dolgo hodili peš. Ko smo pri-
šli v Rusijo, smo bili 14 dni v ba-
rakah. Nato so nas dali v Kijev.

Tam so nam vse pobrali, še denar,
kateri ga ni znal spraviti. Jaz sem
ga nekoliko spredal inel, da ga ni-
so dobili. Od tam smo šli v har-
kovsko gubernijo. Šel sem dela-
ti nekemu grofu. Tam nas je bilo
25 Avstrijcev. On je imel veliko
polja in živine in še fabriko za
špirit. Tam sem bil malo več kot
eno leto. Potem so nas pa vpra-
šali, kateri ima kakšno obrt. Vsi
smo se precej oglašili. Od tam sem
šel v mesto h krojačom. Tam pri
grofu smo vse delali in se nam je
bolj slabo godilo. Hrano smo imeli
li slabo, samo kasa je bila trkati
na dan. Plačo smo tudi imeli
majhno. Pozimi smo imeli samo 3
rublje na mesec, poleti pa 5. To je
bil najhujši zaslužek, raztrgan pa
tako kot eigan. Delati je bilo tre-
ba dobro, kateri ni hotel, je bil pa
topen. V mestu je bilo malo bolj-
še, delali smo za ruske vojaše.

Imeli smo vsak 200 rubelj in se
sami hranili. Delati ni bilo tako
težko. Tukaj sem bil tudi eno leto.
Od takaj sem šel k nekemu pri-
vatnemu krojaču. Tam se mi je pa
malo boljše godilo. Bil sem 9 me-
secev pri njem. On je imel devet
hečér. Bi prav rad videl, da bi jaz
tam ostal, da bi se s katero poro-
čil. Samo to je bilo, ker je bil on
Jud. Če bi ne bil Jud, gotovo bi
tam ostal. In še vseeno mi je bilo
že večkrat žal, zakaj sem nazaj
prišel, ker sem moral precej nazaj
k vojakom. Samo 2 meseca sem
dobil dopusta, potem sem zopet
šel s marsikompanjo naprej. Tam
sem bil 2 meseca v rezervi. Od
tam sem šel pa k strojnemu puškarju
in zdaj sem bil še en mesec v re-
zervi ter potem bi pa spet šel na
fronto. Nato se je ravno vojni
končala.

Zdaj sem Jena, pa ne vem, ko-
liko časa bom. Več se jih ni povr-
nilo z bojnega polja. Doma jih je
pa tudi več umrlo za grizo. Oble-
ka je grozno draga. 400 K mi pa
je še slaba. Prosim Te, ako bi Ti
bilo mogoče za eno obleko črnega
blaga sem poslati in kakšne čev-
lje. Tukaj so vse nekani preganji.
Nekateri so med vojno milijon
skupaj spravili, mi smo pa reveži.
Mati so vsi obleko razdali, ker za
brata so precej izvedeli, da je pa-
del. Zame pa šele čez 2 leti. So

Zdaj sem Jena, pa ne vem, ko-
liko časa bom. Več se jih ni povr-
nilo z bojnega polja. Doma jih je
pa tudi več umrlo za grizo. Oble-
ka je grozno draga. 400 K mi pa
je še slaba. Prosim Te, ako bi Ti
bilo mogoče za eno obleko črnega
blaga sem poslati in kakšne čev-
lje. Tukaj so vse nekani preganji.
Nekateri so med vojno milijon
skupaj spravili, mi smo pa reveži.
Mati so vsi obleko razdali, ker za
brata so precej izvedeli, da je pa-
del. Zame pa šele čez 2 leti. So

Zdaj sem Jena, pa ne vem, ko-
liko časa bom. Več se jih ni povr-
nilo z bojnega polja. Doma jih je
pa tudi več umrlo za grizo. Oble-
ka je grozno draga. 400 K mi pa
je še slaba. Prosim Te, ako bi Ti
bilo mogoče za eno obleko črnega
blaga sem poslati in kakšne čev-
lje. Tukaj so vse nekani preganji.
Nekateri so med vojno milijon
skupaj spravili, mi smo pa reveži.
Mati so vsi obleko razdali, ker za
brata so precej izvedeli, da je pa-
del. Zame pa šele čez 2 leti. So

Milwaukee, Wis.
Poročil se je rojak Paul Stefan
z Miss Josephine Czeskiewicz.
Mary Čer, stara 36 let, iz Union
Grove, toži 40letnega Michaela
Tomazšiča, 100 — 10. St., za dva
tisoč dolarjev odškodnine za srene
bolečine. Dolži ga, da ji je dne 9.
junija 1918 obljubil, da jo bo po-
ročil 31. julija 1918, češar pa ni
storil, akoravno sta že nekaj te-
dnov skupaj živela. Tomazšič se
zagovarja, da ji je samo rekel, da
ne bo prejel poročila, dokler ne
izve, če je z njegovo žena čes-
mriva stari domovina.

Boljševizem v Švici

Vodstvo socialne demokracije v Švici je razpisalo za čas od
1. do 14. septembra splošno glasovanje v stranki za pristop k Leni-
novi tretji internacionali. Ta sklep je konec dolgega, bojev polne-
ga razvoja socialističnega gibanja te dežele. Če pomislimo, da je
nosil delavski pokret teh krajev iz najstarejših časov na sebi vse
znake politične prevladnosti in velike treznosti, če pomislimo, da
je Švica ljudstvom s popolnoma demokracijo in malo razvitimi raz-
rednimi nasprotji, mora ta temeljita sprememba ljudske duše
napraviti na nas globok vtis. Splošni gospodarski in politični po-
lom, ki ga je prinesla svetovna vojna na kulturno človeštvo, je go-
tovo mnogo pripomogel k temu, da se socialna tla Švice danes
pričnejo majati. Glavni vzrok tega duševnega prevrata v delav-
skih socialističnih masah Švice pa je to, da je bila socialna poli-
tika države v zadnjih desetletjih obrnjena v prid podjetništvu in je
izgubila švicarska socialno-demokratska stranka svojo vzgojno
moč nad delavstvom. Kakor govore dokumenti iz Švice, je bilo de-
lavstvo od svoje lastne stranke duševno in npravno zanemarjeno,
ker se je socialna demokracija tudi v Švici pomeščala. Že jeseni
leto 1917 je pisalo glasilo iz Zuericha "Die Forderung", organ za
končne cilje socialno-demokratske politike, o oficijelni stranki
trpke besede: "Prisna strankina buržoazija, ki se drži telesa na-
še proletarske bojne stranke kakor mršes in slabi njeno revolu-
cionarno moč, obstoja iz ljudi, ki jih je stranka dvignila h gospo-
darski stopnji meščanstva, in iz ljudi, ki so pristopili k stranki
proletarijata le radi tega, da bi se sami ne pogrezili v proletarijat.
To so sodrugi, ki jiva je dobro uspeša volitev več kakor vse revolu-
cijske zgodovine. To so ljudje, ki so mislili, da je izmiselnostna Wolffa
in Haavas, da je vpeljal Lenin v Rusiji za vse državne uslužbence
enako plačo. In vendar je to šele prvi socializem. Socializem je
gospodarska enakost in zato je sovražnik socializma vsak, ki vle-
če dobičke iz obstojece neenakosti in zasluži več, kakor zahteva to
družabna srednja mera. Strankino buržoazijo moramo odpraviti.
Pretežna večina naših zastopnikov je popolnoma nesposobna, da bi
nas peljala v resničen revolucionaren boj, ker preveč zasluži".

Iz tega mišljenja, ki je polnilo že leta 1917 švicarska delavstvo,
so se porodili težki nemiri meseca novembra 1917 in v poletju 1918
Zuerichu in Baslu in istočasno z nemško revolucijo splošna stavka
in državi. Ta je imela za cilj revolucijo ter diktaturo proletarijata
in se je ponesrečila le zato, ker se vojaštvo ni hotelo pridružiti usta-
sem.

Ta nesploh socialističnega delavstva ni preplašil. Vrglo se je
pa agitacija in delovalo z vso močjo za zrevočioniranje armade.
Prvi mož, ki se je upal pred parlamentom boljševika, je bil Fritz
Platten, najpopularnejši mož med švicarskim delavstvom. Izredno
sposoben in energičen, kakor je, je stopil na čelo boljševiškega
gibanja Švice. Plod njegovega dela so sklepi izrednega strankine-
ga zbora v Baslu, (17. avgusta t. l.), ki določajo, da mora stopiti
švicarska socialna demokracija iz druge socialno-demokratske
internationalne in se priključiti tretji, ki je komunistična in jo vo-
di Lenin. Dr. Welti je izjavil na tem zgodovinskem zborovanju v
imenu vodstva: "Vstop v tretjo internacionalo pomeni, da se od-
ločimo s tem korakom za socialno revolucijo. Revizionistična teo-
rija je napravila iz socialne reforme, ki je le sredstvo razrednega
boja, cilj proletarskega boja; mi pa smatramo za smoter te borbe
ne reforme, temveč popolni socialni prevrat. Program tretje in-
ternaciale je zbiranje vseh revolucionarnih sil revolucionarnih
strank sveta, da se znaga komunistične svetovne revolucije pospe-
ši. Tretja internacionala stoji na stališču, da mora delavstvo, kot
največji produktivni stan, zdobiti gospodstvo kapitalizma, spravi-
ti s sveta vojske in spremeniti svet v ogromno delavno zadrugo.
Kot sredstvo služi tudi diktatura proletarijata".

Splošno glasovanje v prvi polovici septembra bo pokazalo, če
dobimo v sredino Evrope novo boljševiško trdnjavo, ki bo za vse
sosede in vse države odločilne politične važnosti.

Pazite se špekulacij s farmami

Opazati je veliko špekuliranje potom prodaje in nakupa farm
v državah takozvane žitne pasme in tudi drugje. Resno vprašanje
pri celi stvari je, da li bodo poljedelski izdelki ostali na sedanji
višini cen. Department of Agriculture pazno zasleduje in preisku-
je sedanje gibanje cen namenom, da bi mogel presoditi njegov
dozvedni izid. Za enkrat a izdaje department farmerjem sledeči
opomini:

Veliko dosedanjega špekulativnega delovanja je pripisati dej-
stvu, da so mogli špekulanti njeti nekoliko farmerjev s tem, da so
kupili njihove farme ob manjši ceni, kakoršna je bila upravičena z
ozrom na cene v sosednjih pokrajinah. Radi tega bodite previdni,
ako prodajate špekulantu, ki kupuje da bi zopet prodal. Ako je
farma bolj vredna zanj, je bržkone bolj vredna tudi za vas. Ako
posledujete farmo in hočete tudi naprej kmetovati, bodite gotovi
pred prodajo, da si morete z izkupilom prodaje nakupiti ravno ta-
ko dobro farmo.

Ako želite kupiti farmo, morate ugotoviti, da je cena, ki jo
plačate, popolnoma upravičena po dozdnevem čistem dohodku far-
me, kadar bodo razmere postale zopet normalne.

Pazite na to, da kupec vaše farme bode v stanni izpolniti svo-
ja plačila do prvega marea, ako se mu ne posreči, da bi jo zopet
prodal. Vohče je dobro radi sigurnosti, da se zahteva začetno pla-
čilo v gotovini, odgovarjajoče tretini prodajalne cene.

Bodite jako previdni, ako sami špekulirate. Zlasti ne kupujte,
ako imate začetkom plačati le malo gotovino, pričakujoč, da bo-
ste zopet prodali in dobili potrebna sredstva za poravnavo svojih
pogodbenih dolžnosti. Morda ne boste mogli prodati. Tak "boom"
s farmami lahko se prekuene kar na enkrat.

POJASNILO

Kadar rabite ure ali kake druge zistnine ali prave
trpežne glasne Columbia gramofone in krajske plo-
šče, obrnite se na vašega rojaka IVAN PAJK, 24
MAIN STREET, CONEMAUGH, Pa. Dobili boste
pošteno blago in se ne boste kesali za vaš denar.

PIŠITE MU PO CENIK.

Ozdravi katar
mehurja in od-
strani vse v 24
urah.
Vsega pilila
neol imo 27
Varujte se ponaredb
Na prodaj v vseh lekarnah

SANTA
MIDY

GOZDNI ROMAN

FRANCOISKI SPIBAL GABRIEL FERRY.

Na "Glas Naroda" prevedel G. P.

49

(Nadaljevanje.)

Don Stefan je dvignil zaveso šotorja ter pokazal s prstom na bližnje gore.

— Blizina teh gor, — je rekel z zamišljenim izrazom, — nam lahko pojasni odsotnost Kučija.

Nato pa je rekel z izpremenjenim izrazom:

— Ali je razpoloženje naših ljudi še vedno isto?

— Še vedno, — je odvrnil Diaz, — Bolj kot kdaj prej zaupa svojem načelniku, ki čuje, kadar spijo ter se bori kot zadnji med njimi.

— Bil sem se v vseh dedih sveta, — je rekel Don Stefan, ki je bil zelo občutljiv za tovalo, — a vam rečem, da nisem še nikdar povlekel tako odločnega ljudem kot so ti tukaj. Hotel bi, da bi jih bilo petsto mesto šestdesetih, kajti v takem slučaju bi bilo izvršenje naših načrtov kaj lahko.

— Ne vem, kakšni so načrti, o katerih govori vaša visokost prikratk z menoj, — je rekel Diaz rezervirano, — vendar pa me smatra Don Stefan za čustilakomnega le raditega, ker mi izkazuje čast, da me sodi po sebi samem.

— To je mogoče, prijatelj Diaz, — je rekel Don Stefan smehljaje. — Prikratk ko sem videl, sem bil prepričan, da bo vaše srce soglašalo z mojimi. Rojena sva zato, da se razumeva.

Mehikanec je imel živahni razum svojih rojakov. Ustvaril si je svojo sodbo glede Don Stefana ter le čakal, da bo slednji prvi prišel. Priklonil se je raditega ter močkal.

Španec je že drugič potisnil na stran zaveso svojega šotora ter pokazal s prstom na obzorje.

— Še en dnevni marš, — je rekel, — in jutri bomo taborili ob vznožju onih gor.

— Gotovo, — je rekel Diaz, — saj so komaj oddaljene šest milj.

— To pa ni kar sem hotel reči, — je rekel Don Stefan. — Ona megla, ki pokriva vrhove, a veste, kaj prikriva?

— Ne, — je rekel Mehikanec.

Don Stefan je vrgel na Mehikanca pogled, s katerim je hotel prodreti na dno njegove duše. V trenutku, ko je hotel pustoloven razkriti skrivnost, katero je dosedaj tako skrbno prikrival, se je hotel Španec prepričati, če je oni, kateremu bo zaupal skrivnost, tudi vreden njegovega zaupanja.

Pošteni obraz Diaza, na katerem ni bilo mogoče čitati nobene strasti, ga je pomiril.

Španec je nadaljeval:

— Dobro. Proti tem goram korakamo od Tubaca naprej. Povem vam, zakaj sem vodil ekspedicio proti temu cilju kot vodi ki mar svojo ladjo proti točki, ki je znana le njemu samemu. Danes zvečer pa boste čitali moje misli. Ona megla, katere zjutraj solnce ne bo razpršilo, prikriva zaklade, katere je Bog nagromadil tam, mogoče od pričetka stvaritve. Stoletja in stoletja jih vodi deževna navzval v dolino. Belokozci niso videli teh zakladov še nikdar več kot polovico in Indijanci se jih niso nikdar dokitkali. Jutri bodo ti zakladi naši. To je cilj, katerega zasledujemo. No, Diaz, in vi ne padete na kolena, da se zahvalite nebesom, ki so vam bila ta ko milostna?

— Ne, — je rekel Diaz priprosto. — Lakomnost me ni nikdar privedla do tega, da bi kljuboval nevarnostim, katere sem iskal iz osvetelečnosti. Z delom svojih rok bi lahko zaslužil to, kar si skušajo pridobiti drugi na lažji, a manj gotovi način. Indijanci so opustili moja polja, mi orepali živino ter pomorili očeta in brate. La sam jaz sem ušel. Od onega časa naprej sem proklinjal državni red; ki ne zna varovati naše bogate province. Indijancem sem napovedal boj na življenje in smrt, jih ubil trikrat več kot so nas pobili oni ter prodal na ducate sinov teh psov v suženjstvo. Mene vodi le osvetelečnost, ne pa lakomnost in če bi dobil kaj teh zablodov, bi jih porabil za to, da se osvetim nad tim daljnim kongresom.

Dobro, prijatelj Diaz, — je rekel Španec ter podal Diazu roko. — Ali je pa to največje očitjanje, ki ga morete dvigniti proti kongresu?

— Bog dal, da bi bilo samo to, a je še dosti drugih stvari.

Don Stefan je bil veseljem poslušal pustolovec, ki je s svojimi besedami razodel, da je proti tedaj obstoječemu redu. Ker se je Don Stefan skrbno pripravil na ta pogovor, se je Mehikanec kmalu zapletel v protislovja ter prišel izgubljati na ozemlju.

— Torej kralj Karol I., — je rekel Diaz, — a treba nam bo premagati številne težkoče.

— Manj kot mislite vi, — je odvrnil Španec. — Na vsak način bo zlato odpravilo te težkoče. Jutri ga bomo nabirali s polnimi rokami ter zgradili kraljevini zlat most.

Diaz se je nato odstranil iz šotora ter se napotil proti mestu, kjer je hotel spati, da se odpočije od naporov dneva ter črpa novih moči za naslednji dan.

Don Stefan je stopil pred šotor ter se ponosno ozrl na obzorje. Vse težkoče so bile premagane. Prekanil je neprestano pozornost Indijancev in sicer s pomočjo Diaza, ki je stopil sedaj popolnoma na njegovo stran.

— Vidite, — je rekel Španec Diazu, — iz one megle bo vstalo novo kraljestvo in naša imena pripadajo sedaj zgodovini. Sedaj me skrbi le še ena stvar, namreč kako izdajstvo Kučija, kajti on je bil, ki mi je prodal skrivnost, ki zakriva one gore.

Diaz se je pozorno ozrl na ravnino, ki se je stezala pred njih nogami. Opazoval je neko točko v daljavi.

— Ah, — je rekel. — Vidim jezdeca, ki prihaja v galopu. Gayferos je ali pa Kučija.

— Dal Bog, da bi bil slednji, — je rekel Španec. — To je človek, katerega imam rajše v dosežni razdalji svoje roke kot pa da leč proč.

— Mishin, da spoznavam njegovega belea, — je rekel Diaz.

Po preteku ene minute sta v resnici spoznala Kučija.

— K' orožju, k' orožju! — je kričal Kučijo. — Indijanci so tukaj.

Ko je dal ta alarm, je planil s svojim konjem v odprtino, katero so napravile straže v utrdbi.

— Kučijo! Indijanci! Dve imeni slabega pomena, — je rekel Don Stefan.

(Dalje prihodnjič.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA".

Industrijalna delavska konferenca

Ta teden se snide v Washington k velevažnemu posvetovanju industrijalna delavska konferenca, katere se vdeležijo pet članov, izbranih od National Chamber of Commerce, pet od National Industrial Conference Board, 15 zastopnikov od American Federation of Labor, trije zastopniki investicijskih bank in 15 zastopnikov občinstva. Predsednik Združenih držav sam bo imenoval teh 15 zastopnikov občinstva, dočim bodo ostali člani izbrani od svojih organizacij.

Tekom odsotnosti predsednikov na njegovi govorniški tugi je prevzel Secretary of Labor, William B. Wilson, vsa naloga za pripravo k tej konferenci.

V pismu, s katerim je predsednik povabil h konferenci zastopnike raznih organizacij, je omenil, da skliče to konferenco z namenom, da se doseže — ako mogoče — kak skupni temelj za sporazum in akcije v zvezi s prihodnjim razvojem industrijalnih razmer. Radi tega želi zaslišati zastopnike delodajalcev in delav-

Problem Radgone

Ljubljanski "Slovenec" piše:

Rešitev radgonskega mejnega vprašanja ni tako lahko izvedljiva, kakor se to komu pri površnem presojanju dozdeva. Mestece je brezposelnost, si misli marsikdo, ki najde v statistiki zadnjega ljudskega štetja, da šteje 2 do 3 tisoč prebivalcev, ima slovensko manjšino (seveda po uradnem štetju) itd., a če pogleda v geografsko knjigo, vidi pri imenu mesta kratko pripombo, da se pečajo na črni včrtni vinski trgovini. In to pove mnogo. Če igra tu vloga trgovina veliko ulega, je medo gotovo v tesnem gospodarskem stiku z južnim vinorodnim ozemljem — Slov. goricami, kar potrjujejo resnična dejstva:

Vsi stari tipični meščani, ki imajo odlično besedo tudi v radgonskem mestnem svetu, posedajo občina posestva v gornjeradgondem in ljubljanskem okraju. Pojem v hektarjih okroglo številni in obsežnosti njihovih posestev v gornjeradgondem okraju:

njive	26 ha
travniki	40 "
vrtovi	10 "
pešniki	6 "
gozdovi	30 "
vinogradi	115 "

227 ha

Največ je vinogradov, ki obrobijo letno najmanj 4100—8000 lit. vina. Če cenimo vino po današnjem cenar 600 K in odračunamo polovico dohodkov za obdelovalne stroške, se pokaže letni čisti dohodek okroglo 2 milijona kron. In niso vsi ti krasni vinogradi o trog Ljutomerja, ki predstavljajo vsled izvrstne kakovosti pridelka še veliko večje bogastvo.

Vse te vinograde obdelujejo slovenski vinogradi, niti enega Nemca ni med njimi. Zopet jasen dokaz podrejenega socialnega stanja našega ljudstva.

Zanimiv je finančni položaj Radgone:

Za nas pa "videant consules"!

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v pittevarstvu in ima 25-letno izkušnjo v zdravljenju moških bolezni.

Zastupljanje krvi zdravništvu dobiti 600, ki ga je imel profesor dr. Ehrlich. Ako imate težkoče in morda po telesu, v grlu, ako vam lupajoča lasja, vseh bol v testih, pridite in dajte vam bom kri. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se prenaša naprej.

Vas izločanje iz kanala na izpuščanje vode zdravim po najnovejši metodi in v kolikor mogoče kratkem času. Kadar opazite, da imate več moške moči, se čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo zdravim v 80 urah brez operacije.

Bolečine v močurju, od česar prihajajo bolečine v hrbtu in križih, palenja pri mokrenju in ostale bolečine in vrste zdravim s največjo gotovostjo.

Normalizem, trganje, bolečine, oklinala, kila, šušljanje in druge bolezni mi nastanejo valed močite krvi, zdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradno ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8 zjutraj do 8 popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8 zjutraj do 8 popoldne. V nedeljo do 2 popoldne.

Po polni noči delujem. Pridite osobno. Ne poskušajte sami in ne tvegajte.

Dr. KOLER, 638 PENN AVE

PITTSBURGH, PA.

Slovenski zdravnik.

Na ostale bolečine in vrste zdravim s največjo gotovostjo.

Normalizem, trganje, bolečine, oklinala, kila, šušljanje in druge bolezni mi nastanejo valed močite krvi, zdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradno ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8 zjutraj do 8 popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8 zjutraj do 8 popoldne. V nedeljo do 2 popoldne.

Po polni noči delujem. Pridite osobno. Ne poskušajte sami in ne tvegajte.

Dr. KOLER, 638 PENN AVE

PITTSBURGH, PA.

Phelps Črta

Direktno potovanje na Grško ali na Trst.

Časulich črta parnik Argentina — zopad v novembru. Neki ameriški parnik — v prvi polovici novembra. Neki ameriški parnik — v drugi polovici novembra.

Parniki odplujejo s pomola 7 ob vznožju 41. ulice, South Brooklyn.

Za cene in druge informacije vprašajte pri:

PHELPS BROS. & CO.

17 Battery Pl. New York.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik isca potrdilo za svoto, katero je prejel in jih roko kom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrt leta \$1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Loviško, Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Jerm, Frank Janes in A. Kochevar, Salida, Colo.: La okolica: Louis Costello.

Somers, Colo.: Math. Kernely, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar, Chicago, Ill.: Jos. Bostić, Jos. Blisk, Jos. Bevo.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zalek.

Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin, La Salle, Ill.: Matija Komp, Livingston, Ill.: Mich. Cirar, North Chicago, Ill.: La okolica: Am Kolal in Math. Ogryn.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa, Springfield, Ill.: Matija Barbarič, Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek, Franklin, Kans.: La okolica: Frank Lakovic.

Frontenac, Kans.: Rok Firm, Rango, Kans.: Mike Pencik, Kitzmiller, Md.: La okolica: Frank Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Govše, Jas Petrich.

Calumet, Mich.: La okolica: M. J. Kobe in Pavel Shaita, Detroit, Mich.: Paul Bartel, Aurora, Minn.: L. Perušek, Ely, Minn.: La okolica: Frank Gouba, Jos. J. Pesel in Anton Poljanec.

Eveleth, Minn.: Louis Govše, Gilbert, Minn.: La okolica: L. Voni Hibbing, Minn.: Ivan Pousa, Virginia, Minn.: Frank Hrovatich, St. Louis, Mo.: Mike Grabrian, Great Falls, Mont.: Math. Urh Klein, Mont.: Gregor Zobeč, Govanda, N. Y.: Karl Sternik, Little Falls, N. Y.: Frank Masla, Barabon, O.: La okolica: Frank Poje in Alb. Poljanec.

Collinswood, O.: Math. Slapnik, Cleveland, O.: Frank Sakser, Chas Karlinger, Frank Meh in Jakob Reo nik.

Lorain, O.: La okolica: Louis Balas, J. Kumbe in M. Ostank, Niles, O.: Frank Kogovšek, Youngstown, O.: Anton Kikelj, Oregon City, Ore.: M. Justin, Allegheny, Pa.: M. Klarich, Ambridge, Pa.: Frank Jakša, Beecher, Pa.: Louis Hribar, Brighton, Pa.: La okolica: Anton Ipacec.

Burdine, Pa.: La okolica: John Demšar, Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vito Rovanišek, Claridge, Pa.: Anton Jerina in Am Kozoglov.

Dunlo, Pa.: Joe Oshaben, Export, Pa.: Louis Supančič, Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Forest, Pa.: Ant. Valentincič, Greensburg, Pa.: La okolica: Frank Novak.

Hoseliter, Pa.: La okolica: Frank Jordan, Imperial, Pa.: Val. Petermel, Johnstown, Pa.: Frank Gabronja in John Polanc.

Luzerne, Pa.: La okolica: Anton Osolnik, Manor, Pa.: La okolica: Fr. Demšar, Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa.: La okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakšič, Klarich Mat. in I. Magister, Ralphon, Pa.: La okolica: Marth Korochet.

Reading, Pa.: La okolica: J. Poudrie South Bethlehem, Pa.: Jernel Ko privlek, Steelton, Pa.: Anton Hren, Turtle Creek, Pa.: La okolica: Frank Schiffer.

West Newton, Pa.: Josip Jovan, White Valley, Pa.: La okolica: Jurij Previc.

Willook, Pa.: J. Petermel, Murray, Utah in okolica: J. Kastell Black Diamond, Wash.: G. J. P. renta.

Coketom, W. Va.: Fr. Korican, Davis, W. Va.: La okolica: John Broščič, Thomas, W. Va.: La okolica: A. Kerenčar.

Milwaukee, Wis.: Andrej Sen, Još Tratinik in Aug. Collander, Sheboygan, Wis.: John Stampf in H. Svetlin.

W. Allen, Wis.: Frank Skof, Rock Springs, Wyo.: Louis Tcher in A. Justin.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Zdravilo za vse muskulne bolezni je **Pain-Expeller** neprekosljiv. Pazite na znak SIDRO. Po vseh lekarnah po 35c in 65c ali pa pišite na **F. A. D. RICHTER & CO.** 220-230 Broadway, New York

Socialistična zmaga v Bulgariji.

Pri volitvah v Bulgariji so zmagali socialisti in je propadla dosedanja vojska stranka. Mandati izbranih socialisti so se pomnožili od 59 na 121. Komunistični mandati pa pa od 10 na 47. Vojska stranka, ki je imela do sedaj polovico vsega bulgarskega parlamenta v rokah, je ohranila le en sedež.

Rad bi izvedel za svojega brata FRANKA JURCA, doma iz Rodika pri Kozini na Primorskem. Zadrugi je bil v San Francisco, Cal., sedaj pa ne vem zanj. Prišel sem pred par dnevi iz starega kraja, kjer sem bil kot ameriški vojak in sedaj ostanem tu v Clevelandu. Imam mu za povedati marsikaj iz starega kraja in zato prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali naj se pa sam oglasi svojem bratu: Anthony Jurca, 1407 E. 41. St., Cleveland Ohio. (2-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MIKE LAVTIZAR. Ker sem dobil pismo od moje sestre Ivane Lavtizar iz starega kraja, mi imam nekaj važnega za poročati. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mi bom hvaležen, ako pa sam bere, naj se pa sam oglasi na naslov: Frank Yakhlich, Sartell, Minn. (6-8-10)